

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy óra . . . . . 1 „
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

leitz Fer Pál könyvnyom-
dája Nagybecskerek, Uri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felszólá-
mlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A munka kezdete.

Nagybecskerek, szept. 4.

A tikkasztó hőség elmúlt. Üde szellő lengi át a levegőt, mely éleszt, bátorít, a munka folytatására serkent. A magyar kormányt jól előre készítlen találja a munka. Gróf Szapáry miniszterelnök azalatt a rövid idő alatt, melyet üdülésre szánt, megerősítette idegeit a tenger edző hullámaiban s most ismét a szokott ruganyossággal és erélylyel vezeti a kormányügyeket. Mindegyik miniszteriumban a legszakértőbb hivatalnokok nyakig ülnek az aktákban, mert mindenütt apasztani kell a felhalmozódott anyagot s alapul adni a nagy reformok számára, melyek az állami élet minden terén előkészítették.

A f. hó 26 án megnyitandó országgyűlésen — a mint előre látható, — alkalmasint csak az 1893. évre szóló költségvetés fog beterveztetni és megválasztják a delegáció tagjait, aztán aligha lesz több érdemleges ülés a delegációk berekesztéseig. Mind a mellett lehetséges, hogy a költségvetéssel együtt a közigazgatási reformjavaslatok is befognak terjesztetni; ha a pénzügyi bizottság tárgyalhatja a delegációk ülésezése alatt is a költségvetést, a közigazgatási bizottságnak sem lehetetlen, ugyanazon idő alatt az ő illetékessége alá tartozó ügyeket fontolóra venni. E bizottság kebelében számos olyan képviselő van ugyan,

kik a delegáció munkálataiban is buzgón résztvenni szoktak s így kissé sokat várnánk tőlük, ha azt kívánják, hogy idejüket és szorgalmukat egyszerűen a közigazgatási javaslatoknak is szenteljék; de a pénzügyi bizottságnál is ugyanez az eset forog fenn és a ház legfontosabb bizottságaiba a parlamentnek legnagyobb és legáldozatkészebb erőt szokás küldeni. Ez különben egészen az összeegyeztethetőség dolga és a kormány ez irányban semmi esetre sem fogja erőltetni a dolgot. A közigazgatási javaslatokra novemberben is kerülhet a dolog; az anélkül is ki van zárva, hogy azokat még az idén teljesülésben lehessen tárgyalni, mikor örülnünk kell, ha sikerül karácsonyig, illetve ujévig a költségvetést tető alá hozni.

Egy pár héttel több vagy kevesebb, nem a világ ily kardinális fontosságú s rendkívüli horderejű javaslatoknál, minők a közigazgatási reformjavaslatok. Amit óhajtunk, az az, hogy egyáltalán keresztülmenjenek s az ellenzék ne helyezzen legyőzhetlen akadályokat elintézésük elé. Gróf Szapárytól lehetetlen megtagadni azt a bizonyítványt, hogy ő maga részéről megtett mindent, hogy elvegyen az ellenzékétől minden ürügyet a reform újból való elhalasztására. A tulajdonképeni vármegyei javaslattal egyidejűleg betervezteti mindazokat az ugynevezett garanciális törvényeket, melyeket ta-

valy követelt az ellenzék: közigazgatási bíróság, szervezeti törvény és szolgálati pragmatika s azzal a ténnyel, hogy az összes javaslatokat együtt terjeszti be, készségét is bebizonyította, hogy azokat együtt terjeszti szentesítés végett a korona elé. Ha ennek dacára igaz lenne, a mivel ellenzéki lapok fenyegetnek, hogy kiadják a jelszót, amely szerint a „parlament reform“ kell hogy megelőzzön minden más reformot, ugy ezt nem lehet másnak tekinteni, mint elhatározott szándéknak, obstrukciót gyakorolni. Egy ily dévaj, mi által sem igazolt jelszó által azonban nem enged magának parancsolni a szabadelvű-párt. Végre is kötelessége neki mint uralkodó pártnak, törvényes vágányban tartani a törvényhozást és az országnak megadni azokat a reformokat, melyekre oly sürgős szüksége van s melyeket már ismételtelen a leghatározottabban megígérték neki.

Ha pedig az ellenzék makacsul ragaszkodik a parlamenti reformhoz, ezt is megkapja, — habeat sibi! — de ez aligha lesz az, amit ő ért parlamenti reform alatt, hanem lesz a ház-szabályok reformja, a klotür behozatala, és pedig ellátva minden sanctióval, minőkkel más államok parlamenti házi rendje bir. A szabadelvű-párt csak kényszerítve tenné ez intézkedést, de ha már egyszer kényszerítik, minden bizonnyal megteszi.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Látogatás.

(Vázlat.)

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

„Valami nagyon fáj, anyus. Se a fejem, se a mellem, se a szívem, de valami fáj... A köhögés az nem aggasztana, mert azt magam erőltetem. Olyan szárazon hangzik mint valami tuberkulotikus beteg köhögése — de azért egy cseppet sem aggaszt. Mert ha kaparja a torkom valami, a mi kellemetlen, akkor köhécselve kissé, erőltetve, hogy azt a kellemetlen érzést elűzzem. Nem! A köhögés egy cseppet sem aggaszt!”

No engem ugyan aggasztana. Bison aggasztana. S talán aggasztja azt a kemény arckifejezésű, remek arcú öregasszonyt is, a ki hófehér haján a fekete bársony főkötővel olyan merev tekintettel néz nagy, keskeny, finom kezeire, melyeknek unalmas rythmusu mozgása elárulja, hogy köt. Olyan kopott minden ebben az aranytisztaságban. Ócska, saintelen! A butorok, a falak, az emberek, minden.

Még a világítás is, mely a kis öszenyomott ablakon olyan gyéren hatol be, ólom színű, mert a komor novemberi nap csak nagy lomhán küld le egy-egy sugarat a felhő fátyolon keresztül.

Az a ki beszélt, ott ül az ablakban hosszú

nádfonatos székben, melynek felső faragványait már csak sejtetni lehet.

Fakó aranyvarrású papucsba bujtatott lábcsakait egy exszalonzsámolyon pihenteti. Keskeny vállain egy a nyakán keresztül vetett bolyhos szürke kendő s mert a térdein is egy színű vesztett plüsch utazó paplan hever: a nagy kockájú kék-vörös schottisch szövetű negligzéből alig látszik ki tenyéryei. Az arcának, mely minket legjobban érdekel, a félhomályban csak körvonalai látszanak. Ha az a pár odatévedt napsugár végig tánczol az ablakon, megvilágítja azt az imaginair csak nem képtelenül keskeny arcot, melyen annyi nemes báj még ma is. Az az arc árnyéka egy eszményi szépségnek. Emléke a teremtés egy remekének — bizony majd nem Medusa fő ma már.

A nagy szemek megüvegesedtek, homályosak, fénytelenek; az arcz becsatt s egy csepp vér nyoma sincs rajta. Érdekes színű csak nem szürke haja tövig levágva. A hosszú-hosszu folytatása ott lóg a falon egy üvegtokban, mely fölé szép szabályos vonásokkal az van írva: „Bartha Irén haja.”

Azután egy kereszt, a mivel a „meghalt” szót sokas kifejezni és — egy dátum. Óriási fejfájásai kényszerítették, hogy levágassa. A büszke öreg asszony ott a nehéz selyemmel bevont szőlyén, ha leányára veti firkászó aggódó tekintetét, átsiklik a szemé a falra.

Oh az a haj, az a haj! A Bartha lányok Loreley-haja. Fáj a feje, levágatta!

Az ódon paizs óra ott a falon nyög egy nagyot. Ásítzik, vagy panaszkodik a vén élettárs, a melynek most ütni kellene. Csak kegyeletből járják, hiszen olyan megbíthatatlan öreg portéka. Minden tíz napban egy negyedóráig jól jár. A mikor tudniillik lekési azt a bizonyos napot, a mit késmi szokott. Irén összefűzi a karjait és néz ki a kis városias utcába, tétován belebámulva annak megsokott unalmába. Anyus ma nagyon szótlan. Irén is többet köhécsel, mint beszél. Valami van, a mit mind a kettő szeretne kimondani, de egyik sem meri elkezdni. Valami nehéz, nagyon nehéz. Minden hang véres sebet ütne a szívükön, ha kimondanák. De ki kell mondani. Hiszen Istenem, asszonyok!

A lány mégis csak erősebb: „Hát itt van Barinni!”

Nagyon kellemetlenül kaparhatta a torkát az a bizonyos valami; mert ugy, de ugy köhög, hogy csak ugy ráskodik bele gyenge teste.

„Itt van, tudom,” szól mély hangján az öreg asszony, és astán hozzátette: „Ödön érdekében jött le.”

„Igen ugy látszik ők még érintkeznek. Mikor tegnap megláttam.” „Hogyan, hát láttad?” Csak ugy messziről, futólagosan, de megismertem 21 év után. A tartásáról, meg a járásáról. Tudja anyus, hogy olyan hatalmas kimért léptei voltak mindég, a

Mint Bécsből jelentik, ott a jövő hétre binton várják Wekerle pénzügyminiszter odaérkezését és a két pénzügyminiszter befejező tárgyalásainak megkezdését a Rothschild csoporttal. A kolera és az ügyleteknek általa befolyásolt késedelmes menete minden kontinentális börzén, nem gátolta az arany folytonos folyását az osztrák-magyar bank pénztáraiba. A banknál fekvő esüst elvétele is rendes menetet vesz s már ma előrelátható, hogy annak idején a valutareform lényege, a készpénzfizetés újra felvétele a jegybanknál, simán és könnyen fog történni.

Kautz kormányzó legközelebb megkapja a titkos tanácsosi méltóságot. E kitüntetés nagy meglepéssel fogadják a bécsi politikai és pénzügyi körök is, amelyekben a jegybank vezetője nagy rokonszenvre s tiszteletre tudott szert tenni.

A zágrábi érseki szék betöltéséről egy bécsi lap budapesti tudósítója, allitóltag beavatott forrásból arról értesül, hogy mérvadó körökben most is, éppen úgy mint eddig, ragasszkodnak ahhoz az állásponthoz, hogy csakis Vucsetics kanonok, a kit a király 1891 szeptember 19-ikén zágrábi érseknek kinevezett, lehet az egyedül jogos zágrábi érsek. Ha a kuria Vucsetics kinevezését meg nem erősíti, hat az akkor a kuria dolga. A kormány, mindaddig, míg Vucsetics él s állásáról le nem mond, más érsekjelöltet nem ajánlhat, annál kevésbé, mert a kuria a Vucsetics ellen megindított kánoni vizsgálat közben súlyos alaki hibát követett el. A kuria ugyanis, mikor mint minden más ujonnan kinevezett püspök ellen, Vucsetics ellen is megindította a kánoni vizsgálatot, a vizsgálat vezetésével Vucsetics két halálos ellenségét: Raczki és Höpinger kanonokot bizta meg, a kik mindketten Strossmayer vak követői. Raczki és Höpinger a vizsgálat eredményéről szóló Vucseticsre nézve kedvezőtlen jelentésüket elküldötték a nélkül, hogy Vucseticset védelemre felszólították, vagy pedig a nélkül, hogy őt, vagy képviselőjét kihallgatták volna, minek következtében a kánonikus eljárását nem lehet megbízhatónak elfogadni.

Apróságok.

As új kereskedelmi miniszterről már bebizonyult, hogy méltó utódja Baross Gábornak.

Már Barossban is volt valami Lukácsból, még pedig Lukács apostolból, a kit úgy

fejét meg kissé félre tartotta. Szakasztott úgy megy ma is s a fejtartása sem változott.

De most már a csend nem tart olyan soká. Irénnek valami iszonyu kéjt okoz ez az önkínzás, es a beszéd, melyet szive marcangoltatásával fízet.

„Megismertem pedig két perczig láttam és fogalmam sem volt jöttéről, ott a templom között tünt fel és befordult az iskola utczába. Talán a nagybátyjához, Blazek óráshoz ment. Az ott lakik.“

„Megváltozott nagyon?“

Halkan, vontatva csusszik ki a kérdés. De ha kíváncsi az öreg asszony vagy jobban mondva érdekl, hátha... Eh — hiába, hiába... Tudja hogy a lány szenved, de meg teszi a kérdést. A téma ugyanis megkezdve — elvágni már úgy sem lehet. Es talán-talán még is jól esik a gyermeknek — és talán, hátha... .

Szinte kiegyenesedik az öreg asszony, a szeme felragyog.

„Nem, nem változott meg, anyus. Legálabb nem feltűnően. As arcját persze nem láttam. De as alakja csaknem olyan mint volt. Csöppet sem telt meg, vállas, de karcsu. Egy kicsit meggörnyedt. Ennyi az egész.“

„Es ennyit meglátott egy-két perc alatt. Istenem, Istenem!“

festenek, hogy egy ökör áll a háta mögött és belekandikál az irásába.

Nem volt ez sorsa az elhunyt államférfiúnak?

*

A budapesti népszínház igazgatósága egy régi kassza darab föllevenítésén fáradozik. Ez pedig nem egyéb, mint a „Szamárbor“ című operette. A szamár, a melynek bőrére fog menni a játék, igen pompás állat volt. Ha megkeféltek, arany hullott belőle. Azonban oly sokat keféltek, hogy végre megunta a mulatságot fülesünk és kimult.

Ezt az operette-szöveget ajánljuk figyelemköbe fiúmei barátainknak. Nekik is van egy ilyen aranyontó csacsijok: a magyar nemzet béketűrése. A mikor folyton előállanak követeléseikkel, annyiszor megkeféltek már a csacsit, hogy nem látszanak rá gondolni, hogy egyszer megdöglik a csacsi és nem lesz több arany.

Milyen bürrel dolgoznak majd azután? Isznak talán a medve bőrére?

*

Mialatt Vilmos császár, a ki annyit utazik, mint akár Odysseus, érezteti Bismarckkal olympusi haragját, addig édesanyja, Frigyes császár özvegye, békésen kávézgat a fürdőben a Bismarck herczeg feleségével.

A megfordított mythológia: Az Odysseusok bontják szét a himzést (még pedig minden himzés hámozás nélkül), a Penelopék pedig — helyrehozzák.

Ebben mindenesetre van valami homéri. Ha egyéb nem, a — kacaj!

*

Ha a tápei választás lefolyása nem lett volna annyira érdes, vajjon lett volna e követté — Sima?

*

Ez a rovat különben beköszöntője a lap új munkatársának. Működésének irányát látja megszabva e város nevében, a melynek közönségét szolgálja szerény tollával. Nagybecskerek arra inti, hogy — mint a közönség igényeit, mindig nagy becsben tartsa s hogy a mit ír, az legyen kerek egész képező dolgozat. Ha ezeket elérheti, ő lesz a régi versben emlegetett kerekas, a ki kerekét (amely, ne le-

gyen soha ötödik kerék) itt kerekíti kerekre! Sirversét különben a következőkben írta meg:

Epitáfium.

Faluskán jött világra,
Boldog volt ifjúsága,
Aztán a lantot verte
S járt a világban szerte;
Párisban Pomponette
Egészen tönkretette,
Meg is halt — élni resten —
Szitva... Budapesteni!

Minas.

HIREK.

— Állandó választmány. A rendes őszi közgyűlést megelőző állandó választmányi ülést a megye főispánja e napokban fogja összehíni.

— „Az alispáni rendeletek.“ A „Felső Torontál“ utolsó számában ily cím alatt egy cikket közöl, melyben kifogásolja azt, hogy az alispáni rendeletek az ugynevezett Hivatalos mellékleten közöltetnek a főszolgabírákkal és a községekkel. Mindennemű félreértések elkerülése végett tudatják t. laptársunkkal, hogy a „Torontál“-nak ehhez a melléklethez csak annyiban van köze, a mennyiben szerződésileg arra köteleztük magunkat, hogy a Hivatalos mellékletet a Torontállal együtt elküldjük azon előfizetőinknek, kik arra reflektálnak. Hogy ez így történjék azt nem a vármegye vagy az alispán rendelte, hanem a törvényhatósági bizottság közgyűlési határozata. Ha tehát kifogása van valakinek a rendeletek ily módon való közzététele ellen, az csakis a törvényhatósági bizottságot és senki mást nem okolhat.

— Difteritisz. Városunkban néhány nap óta az a hír van elterjedve, mintha a difteritisz járványszerűleg fellépett volna. Mint a városi főorvos utján értesülünk, előfordult ugyan néhány eset, a mennyiben t. i. a környékből behurczolták a difteritiszt. Nagybecskereken azonban a járvány éppen nem terjedt el s jelenleg a városban egy difteritisz eset sincsen.

— Az új vásártér. A városi képviselőtestület által kiküldött bizottság az ipartestület előjáróságának hozzávonásával szombaton e hó 3 án délután K r s z t i c s János polgármester elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen az új vásártér megállapítása

mert először régi jöbarát, másodsor meg nálunk úgy se fogadhattuk volna máskép, mint így szerényen, szegényesen, de szívből, ugye anyus?“

Jól esett a herkulesi termetű, vidor fügyors csevegése, az egész társaságnak, Barrininak is — az asszonyoknak is. Ödön az ő naiv egyszerűségében nem is sejtette, hogy milyen iszonyu nehéz helyzetet könnyített meg gondtalan vidámságával.

Az öreg asszony találta fel legelőbb magát.

„Örülök, hogy Méltóságod“ — „De nagyságos asszonyom“ vetette közbe kérő hangon a férfi, „az Istenért csak nem fog méltóságolni kegyed — engem, a kit, ha szorosan vesszük, e cím meg sem illet, hiszen csak czimzetes miniszteri tanácsos vagyok. Es aztán, aztán 21 év után igaz, hogy nagyon nehéz ugyanott újra felvenni, a hol elhagytuk, igaz, hogy a test a lélek minden parányi ízében megváltozik, igaz, nagyon igaz!“

Társadalom, szokások változtak azóta, de még is. Ugy-e Irén a szent emlék csak szent maradt?...“ Megrettenve állott meg. Érezte, hogy ezt a szegény szánandó beteg teremést kimélnie kellett volna.

Egész más feltevéssel jött ő ide. Egy mély, nagy érzelemsajgó emléket szíve legrejtettebb zugába akarta visszaszorítani.

felett tanácskoztak. Több indítvány tétetett, nevezetesen arra nézve, hogy a jövőben a vásár a vasut mellett, a szentmihályi kapun és sok más helyen tartassék, sőt Popovics János azt akarta: kéressék meg még egyszer a miniszter, hogy minden a régiben maradjon.

Ezzel az indítvánnyal azonban egészen magára maradt. Többek, nevezetesen Gijum János, Bauer Pál, Schillesz, Lukics Milos, Popovics Sándor és János felszólalásai után az értekezlet elfogadta Zacharias tanácsnok indítványát és a következő határozatot hozta: 1. Az értekezlet elvben kimondja, hogy nem kívánja elválasztani az iparvásárt a marhavásártól. 2. A helyre nézve legalkalmasabbnak tartja a Hertelendy-utca meghosszabbítását, egészen a barakkokig. Amennyiben ezen tér nem volna elegendő nagy, 20 holdig kiséjáltatnának a balra fekvő szé-rüskertek.

Az értekezlet ezen határozata javaslatképen fog a közgyűlés elé terjesztetni, mely azt előreláthatólag magáévá teszi, úgyhogy az 1893. februári vásár már az új vásár téren fog megtartathatni.

— **Tombola és táncmulatság.** A helybeli Maskil előadói betegsegélyzőegylet e hó folyamán a „Korona“ szálló helyiségeiben táncszal egybekötött tombolát rendez. Az estély igen mulatságosnak ígérkezik, a mennyiben már eddig is 200-nál több értékes tombola-tárgyat szereztek be.

— **Gyilkosság a töltésen.** A Lukácsfalva és Eisenhain közötti töltésen, e hó 4-én az ott dolgozó kubikosok közül kettő csivódásba elegyedett. A csivódás vége aztán az lett, hogy mindketten dühbe jöttek, s szekerczéikkel egymásnak támadtak. A küzdelemből Dicső János került ki győztesen, a ki társát, Gyarmaty Imrét úgy ütötte fejbe, hogy az nyomban szörnyet halt. A hatóságok ez ügyben a vizsgálatot már megindították.

— **Egy görög-keleti pap hazafiatlansága.** Idvorról írja levelezőnk, hogy az ottani görög-keleti plébános, a jegyző kérelme és az ottani intelligencia határozott kívánsága daczára, Szent-István napján, az első magyar király ünnepén, nem akart misét mondani. S így sajnos — végzi levelezőnk — Idvor községe volt az egyetlen Torontálmezejében, melyben a nemzeti ünnepet nem ülték meg.

Hosszu évek — kinos emlékeit szörnyű vergődéseket, melyeket már kipihent — elfelejtteni. Eljött, mert hatalmában állott a család egy tagjával jót tehetni.

Annai év után megszorítani azt a kacsót, melynek birhatása rózsával vonta volna be azt az életutat, mely oly rideg volt, rögs és kopár a birhatása nélkül.

Nem teljesült a fényes ábránd, a mit ábrándjaiban lázas ifjú képzelemmel megálmodott.

21 évi küzdelem után kiküzdte a jólétet, ismerői köztiszteletét, előkelő társadalmi állást, rangot, de ország-világra szóló rohamos emelkedésről, dicsőségről bizony szó sem volt. Küzdeni kellett minden talpalatnyi tért s érezte, hogy meglankadt a küzdelemben, érezte, hogy java férfi korában nem tenni, hanem pihenni vágyott.

Bizony igaza volt annak az okos, bölcs, büszke öreg asszonynak abban a karoszekében!

A bevándorlott szegény szatócsnak ügyvédbojtár fia — lehetett bár még oly tehetséges, a megye legfényesebb családjából származott, de teljesen vagyontalan törvényszéki elnök egyetlen leányát, a főispán unokahugát el nem vehette, meg sem kérhette.

— **Öngyilkosság.** M a r r a n György uzdini lakos a napokban többet talált inni, mint a mennyit gyenge természete elbir, s ebben a rendkívüli állapotban szörnyű világgylölő gondolatok lepték el. El is határozta, hogy nem él többet ezen a csalfa világon, fogta a borotváját és nagyot vágott vele a nyakán. Nagyot de nem eleget, mert bizony nem halt még meg s hálistennek életben is marad az orvos véleménye szerint, ha csak újabb merényletet nem követ el saját élete ellen.

— **Színházi botrány Módoson.** Rég illett valamire oly teljes joggal a gyászkeret, mint arra a szinlapra, a melyen a Módoson működő Barty-féle szintársulat hirdeti utolsó előadását. E város intelligens közönségét ugyanis azzal sértették meg, hogy tegnap „Egy módosi ház titka“ című „életképet“ adtak elő. A szinlap szerint a darab „életkép“, írta „egy helybeli szerző“, rendező a „szerző“ s az egész „történi a leghosszabb utczában, a legrövidebb idő alatt.“ Arról értesülünk, hogy a darabban magán viszonyokat hoznak színre oly módon, hogy általa közbecsülésben álló családok érezhették volna magokat sértve, ha ugyan az ilyen botrányok inszczenálásával megsértethetnének valakit. Nem tudjuk, mi háborít fel inkább, az a vakmerőség-e, melylyel a magyar színészet nemes hivatásával ily minősíthetlen módon visszaélt, vagy az a hálátlanság, a melylyel a direktor a Módoson élvezett pártfogást viszonzta. Ugy a szerző, mint a darabot színrehozó igazgató kivették részöket az általános méltatlankodásból. Azt hiszik Módoson, hogy az igazgatónak csakugyan szerencséje, hogy az utálatos dialogizált pamfletet az utolsó előadásra hagyta, mert máskülönben oly elismerésekben részesítették volna, a melyek csattanóság, a nélkül, hogy a tapshoz hasonlitanának. Reméljük, hogy a központban tenni fognak az ellen, hogy ily eljárással kompromittálják a magyar színészetet az országnak éppen ama vidékén, a hol az nagyon is rászorul tapintatos kezek támogatására.

— **Magyar ifjak üdvözléte a román ifjakhoz.** A budapesti egyetemi kör üdvözlő táviratot küldött a kolozsvári haszafias román egyetemi ifjuságnak, melyről ma irtuk meg, hogy tiltakozást ad ki a román egyetemi ifjuság czégére alatt jogtalanul szétküldött „Replik“ ellen. A távirat így hang-

Olyan sokat ismétlődő egyszerű történet volt.

A tehetséges gyermekifjú jó családnál nevelődött, így kitünő modort sajátítva el, kedvelt alakja lett a házaknak, a hol ügyvédek korában órákat adott. Az intézetből alig haza került Irénnek is szüksége volt időnként ismeretei felfrissítésére, s az angol társalkodónő mellé a hazaiak felujtása czéljából melegen ajánlt Barinni Fri-gyes éppen alkalmas volt e hivatal betöltésére . . . Barinni nem is várta be a szülők erélyes közbelépését, mikor érezte, hogy az, a mi az ő szemében visszatükröződik a leánykának is édes sive titka. Belátta, hogy a gyermek még fiatal, tapasztalatlan és hogy gyermekvonsalma csak próbák arra, hogy képes nemesebb érzelmre, mely érzelem azonban teljes erejével csak akkor fog életre kelni, ha kilépve a világba megismeri hódolói közül azt, a ki eszményének leginkább megfelel. Ezt jól tudta Barinni, de hiszen a szenvedély elvkit és önsövé tesz. Vannak keserű percek, melyeknek iszonyú józsansága felvilágosítja a küsdöt szerelme egész reménytelenségéről: de aztán jó a mámor pillanatja, a vér a szivből a fejbe száll és megsavarja a különben rendezett elme tisztá gondolatrendjét. (Vége következik.)

sik: Üdvözlünk benneteket a nyilt és férfias fellépésért. Igazabb barátaitok vagyunk s leszünk mint rokonaitok, a kik áldatlan küzdelembe akarnak belesodorni. Eljen a mi édes, közös hazánk! Eljen a magyarok és a haszafias románok testvérisége. A budapesti egyetemi kör, a magyar diákszövetség központi irodája.“

— **Változás szerkesztőségünkben.** Törös Tivadar helyébe mai nappal az ismert jeles író és publicista Gáspár Imre lépett, kinek kitünő tollát olvasóink bizonyára ismerik a fővárosi lapokban megjelent cikkeiből.

— **Inyenczeknek.** Az Ügyv. Lapja a következő épületes fő és székvárosi esetet írja le: K. Juliska kasszirnöi minőségben volt alkalmasva O. L. budapesti kávéház-tulajdonosnál. Egy alkalommal heves szóváltás keletkezett főnök s kasszirnö között, melynek folyamánya, eltekintve a csattanós végtől, az lett, hogy a kasszirnö a főnöke iránti boszuját kitöltendő, egy — a főnök által önmaga részére hozatott — pohár sörbe, míg a főnök kin járt, beleköpött. De a nemezis csakhamar utolérte a boszúálló donnát, mert a közel álló pinczér észrevette ezen ildomtalan tettét s midőn e miatt neki szemrehányást tett, ennek azt felelte, hogy „jó az annak a bűdös zsidónak.“ A pinczér, midőn a kasszirnök ezen illetlen ténykedését s modortalan kifakadását elmondta a főnöknek, ez felindult, izgatott állapotában a kasszirnököt két izben arcul ütötte. A kasszirnö a IV-X. ker. kir. járásbíróság előtt becsületsértés miatt tett panaszt főnöke ellen a két pofon miatt, a ki beismerte az ellene emelt vádbeli cselekményt, de viszonzvát emelt a kasszirnö ellen, annak fent említett goromba eljárása s sértő, modortalan kifejezése miatt. A járásbíróság a főnököt felmentette, ellenben a kasszirnököt bűnösnek mondotta ki a btkv. 261. §-ba ütköző becsületsértés vétségében és ezért behajthatlanság esetén 3 napi fogházra változtatandó 15 forint pénzbüntetés megfizetésére ítélte. A budapesti törvényszék mint II. fokú bíróság a napokban az elsőbíróóság ítéletét a kasszirnöre nézve helybenhagyta, ellenben a főnököt is bűnösnek mondotta ki a becsületsértés vétségében és 10 forint pénzbüntetés megfizetésére ítélte, kimondván, hogy a más poharába való köpés meggyalázó cselekményt és a „bűdös zsidó“ szóval való illetés meggyalázó kifejezést képez.

— **Kolera humor.** A német birodalmi bank deszau fiókja a napokban egy ottani asztalosnak egy váltót mutatott be fizetés végett. A derék asztalos másnap a következő levelet írta a fiókbanknak:

„Alázattal kérem, kegyeskedjék a tegnap nekem fizetés végett bemutatott hamburgi váltót a kibocsátónak visszaküldeni, mert én azt a kolera-gyagyas papírozt semmi esetre be nem váltom. (Név) asztalosmester.“

A jó humoru asztalos élcezen jóizüt nevettek, hanem a kolera-veszélyes váltó értékét mégis csak beveszik rajta.

A berlini katonai léghajó-osztály egy léghajója a napokban Przedborow és Chlevo falvak közelében (Schildberg kerület) szállt le s mikor a falubeliek meglátták a lefelé szálló szörnyeteget, sokan térdre vetették magukat és imádkozni kezdtek, mások hazafutottak folyton azt kiabálva: „Jön a kolera! Jön a kolera!“ Más falvakban, a melyek fölött a léghajó elszállt, azt mesélték, hogy egy kassza férfit láttak megjelenni az égen.

— **A füstnélküli löpor jó.** A pozsonyi dinamitgyárban minden híresztelés daczára szépen dolgoznak. Egy katonai bizottság husz métermássa szemcsés füstnélküli löport vizsgált meg és azt teljesen jónak találta. A készletet azonnal elküldték a tölténygyárakba.

Irodalom és művészet.

* A nemzeti színház Bécsben. A budapesti színház bécsi kirándulását — ha ugyan a közlő kolerajárvány meg nem akadályozza — október havában a már

ismert műsorral tartják meg. A kitűzött darabok közül csak Grillparzer „Medeá-jának előadása kétes, mert e helyett az igazgatóság Elektra-t akarja előadni, Jászay Mari asszony ellenben inkább Medeában óhajtja bemutatni művészetét a becsieknek. A kirándulás a színház tagjainak sok fáradságával fog járni, mert a bécsi vendégszereplés alatt itthon is megtartják az előadásokat s így többen ki sem pihenhetik magukat Bécsben, hanem azonnal haza kell utazniok az előadás után. Az Ember tragédiájának új díszletei — melyekkel a darab Bécsben színre kerül — már elkészültek.

* Erkel Sándor betegsége. Erkel Sándor, a m. kir. opera első karnagya súlyosan beteg. Szombaton d. u. az utcán összerogyott, úgy, hogy eszméletlen állapotban vitték lakására. A beteg állapota aggodalmat keltő.

A gondos mama.

A mama igen gondos és végtelenül jó anya volt. Asszonyág levén, egészen természetes, hogy leányával, a szemérmes Hulda kisasszonnyal, megkivánta ősmertetni a világirodalom remkeit. Hogy ezt tehesse, természetesen szüksége volt olyan férfira, a ki ősmérős az Olymp lakóival s ki tudja válogatni azokat az olvasmányokat, a melyek teljesen megfelelnek egy szőke hajfürtökkel és kék szemekkel ékes, Hulda nevű kisasszony irodalmi igényeinek.

Strbek Gusztáv, buxtehudei születésű urra esett a választás. Hőrihorgas természetű, kampós orru, hosszú haja, szemüveges ur volt, maga is igen szemérmes férfi, a ki szerfölött elpirult, a midőn először mutatták be Huldának. Nem volt kifogása az ellen, hogy a tanórakon a mama is jelen legyen, mert az ember lehet Buxtehudeba való ember, de azért még se tudhassa, hogy mi minden nem történhetik...

Strbek ur alkalmatosnak találta, hogy első napon Goethe vétessék elő, még pedig a „Der König von Thule“, a melynek első szakát rögtön szavalni is kezdette:

Es war ein König in Thule,
Gar treu bis an sein Grab,
Dem sterbend seine Buhle
Einen goldenen Becher gab...

Strbek ur már éppen a hatást kereste hallgatóságának arczán, a mikor a mama egész elképedve vág közbe:

— De, Herr von Strbek, hát hova gondol? Buhle! Ilyen kifejezést az en lányom előtt! Valami más kifejezést érek alkalmazni!

— De kérem, a rim...

— Mit rim! A rimen is lehet változtatni, ha a szemérem úgy parancsolja!

Strbek ur, miután Buxtehudeban az emberek szemérmesen születnek és halnak meg, engedett a szemérmes parancsszavának s másnap újra elővévén Goethet, így szavalta el a módosított „Thulei király“-t:

Es war ein König in Manchester,
Gar treu bis an sein Grab,
Dem sterbend seine Schwester
Einen goldenen Becher gab...

De a mama ezt se találta elég alkalmas szövegnek. Mit „Schwester“? Ezt nem hiszi el senki; a testvérek inkább kérnek, mint adnak ezüstöt s ha már megajándékozzák hűveiket, akkor harisnyát, téli inget, vagy más ily hasznos tárgyakat adnak, nem pedig kelyhet, a mely ivásra szoktatja a könnyelmű ifjúságot.

Strbek ur kénytelen volt új szöveggel előállani, mivel pedig a „Thulei király“-t szerette (a Szász Károly fordítása szerint szólva) tulo ntul, másnap ismét nekifogott és hozta a következő variánst:

Es war ein König in Udine,
Gar treu bis an sein Grab,
Dem sterbend seine Cousine
Einen goldenen Becher gab!

Mennyire csalódott azonban Strbek ur, amikor a mama most már normális dühbe jött!

— Tudjuk már, hogy mik azok a cousineok! Kikérem magamnak! Vagy csináljon az ur új egy teljesen deczens szöveget, vagy hagyjuk abba az egész Thulet!

Strbek ur kezdett zavarba jönni. Előterjesztette volna már azt a szöveget is, hogy

Es war ein König in Zante,
Gar treu bis an sein Grab,
Dem sterbend seine Tante
Einen goldenen Becher gab...

Azonban itt a szöveggel már elősem mert előhozakodni. Olyan „Tante“, a ki ezüst poharakat osztogat

a neven-jének! Ezt Strbek ur maga is gyanusnak vélte s kezdett a „Thulei király“ és kedvese fölött kétségbeesni, sőt igen is illetlennek találni az egész balládai viszonyt.

Már-már „kődök ültek“ szeméire s már-már elhatározta kinjában, hogy „többé soha sem iszik“ amikor végre — mentő gondolata támadt.

Egész diadalmas arczczal jelent meg másnap a lezckére. Mikor a mama meglátta, hogy Strbek ismét Göthe után nyult, haragtól villámlának szemei, de Buxtehude szemüveges szülőtte oda se nézett a családlánya saját külön villámkezésletének és szavalt ilyeténképen:

Es war ein König in Kalkutta,
Gar treu bis an sein Grab,
Dem sterbend seine Grossmutter
Einen goldenen Becher gab...

Ah! az már valami! ki emelhetne az ellen kifogást, hogy egy nagyanya a családi „Schmuck“-ból ajándékoz az unokájának? A „Thulei király“ szerencsésen átsiklott a mama erkölcsi és illetmáni cenzuráján s Strbek ur nyugodtan szavalhatta Hulda kisasszony előtt a „Thulei király“ érzékeny történetét!

M - s.

Táviratok.

Török János meghalt.

Budapest, szeptember 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Török János, Budapest fő- és székváros rendőrfőkapitánya, ma Barlang-Ligeten, 49 éves korában elhunyt. Ezen épp oly megdöbbentő, mint váratlan hír foglalkoztatja most Budapest közönségét s a gyászbeszéd mindenfelől a legőszintébb sajnálkozással találkozik. Török János ma délután, szívszélhűdésben hunyt el Barlang-Ligeten, Tátrafüred mellett. Augustus 12 én ment Barlang-Ligetre, már akkor is szívszélhűdésről panaszkodva. A főkapitány 1843-ban született Vingán (Temesmegyében) s Temesváron lépett közszolgálatba mint aljegyző, majd főjegyzőnek választották, 1876-ban pedig polgármester lett s ezen minőségben különösen Temesvár magyarosodása, tanügyi viszonyai s vagyonosodásának emelése körül szerzett kiváló érdemeket, a mely kiváló tehetségeire való tekintettel nevezte ki őt Tisza Kálmán 1885. február 17-én a távozott Thaisz helyébe (aki szintén a napokban halt meg.) Budapest főkapitányává. A főváros elhanyagolt rendszetét erélyes kézzel helyreállította. Legutolsó nagyobb ténykedése volt a király jubileumi bevonulása alkalmával a rendnek példás föntartása, a miért ő Felsőke miniszteri tanácsossá nevezte ki.

Tisza Kálmán jubileuma.

Budapest, szept. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Komáromból jelentik: Tisza Kálmán jubileuma mint előre lehetett látni fényes ünneppé nőtte ki magát. A város tele van lobogókkal s tömérdek idegen hullámszik le és föl a téreken. Délután négy órakor robotott be a Tisza Kálmán hozó vonat; társaságában érkeztek Jókai Mór, kit a közönség lelkes ovációkkal fogadott szülővárosában, Szász Károly és Domokos ref. püspököt, Beothy Zsolt dr. egyetemi tanárral. A perronon diszmagyarban várt az ünneplétférfura a dunántuli ref. egyházkerület küldöttsége, a mely nevében Beothy Zsigmond szólott, mire Tisza Kálmán

meghatottan válaszolt. Az indóház előtt a fényes banderium vonult el Tisza előtt, komáromi hölgyek pedig két gyönyörű babérkoszorút nyújtottak át. Ezután a menet megindult s folyton növekvő, óriási tömeg éljenezte Tisza Kálmánt. Elől ment a főispán kocsija s számos négylovas kocsit lehetett látni. Tisza Kálmán Beothy Zsigmonddal ment együtt. Este táncz volt, amelynek jó hangulatát jellemzi, hogy koszorús költőnk, Jókai Mór tánczra kerekedett szülővárosának egy deli menyecskejével, mivel természetesen csárdást járt. Időközben ő Felsőségének megleghangu üdvözlő-távirata, a melyet általános lelkesedés közt olvastak fel.

Zavarta a jubileum hangulatát egy kellemetlen incidens. Molnár János, a több elkeresztelési konfliktusból ősmert apátplébános, ugyanis sorba járta a katolikus híveket s arra izgatta, hogy ne adjanak a jubileumra érkező vendégeknek szállást. A szószékről két ízben is kijelentette, hogy a katolikusoknak nincs keresni valójuk a református ünnepélyen. A szent benedekrendű gimnázium tanárai mindamellert két vendéget fogadtak a rendházban.

József Ágost főherczeg vadászaton.

Budapest, szeptember 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) József Ágost főherczeg e hó elseje óta Máramaros-megyében a knezi (trónörökös) vilnben vaddisznóra vadászik s mindjárt az első hajtasra egy nagy vadkant ejtett el.

Vesztett eb garázdálkodása.

Budapest, szept. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Máramaros-megye egyik legkiecsőbb községében, Rahón, egy vestett eb 19 személyt mart meg s valamennyit a budapesti Högyes-intézetbe szállítják.

A kolera.

Budapest, szept. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Rosenzweig tábor-ezernagy tegnap az utcán hirtelen összeesett és nemsokára meghalt szívszélütésben. Az, hogy a halál oka kolera volna, teljesen ki van zárva.

Budapesten tegnap egy ötesztendősfü koleratünetekben meghalt.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy esúnya asszony története.

(Eredeti regény egy kötetben.)

— A „Torontál“ számára írta: —

Törös Tivadar.

(41-ik folytatás.)

XXV.

A kávéházi élet ingere tulajdonképpen estére szól. A kávéház este, éjjel, mindig eredetibb alakokat láttat asztalai körül. Egy óra a kávéházban nappal ártatlan értelmű szórakozás, melynek alig van olyan jelentősége, hogy a vendéget határozott tipussá is tenné. Egy óra a kávéházban éjjel

egy lázasabb ideje az extravaganciának. As idegek éjjel könnyen ingerlőbbek. A levegőben van valami ami a szónak különösebb erőt ad, a kedély könnyen hívőbbé válik, a kacszaj hamarabb támad, s a bágyadság — mely pillanatra megtámad, — bizonyos zsbajt vél az emberrel hallatni, ami az idegek fokozottabb működését jelenti. De aztán maguk a benyomások is olyan elmosódottak, hogy már másnap csak nagyon fátyolos emlékekkel kaczerkódnak.

A Dersei szállodájának földszintje, kávéház volt. Nappal csöndes, csaknem néptelen. Estére növekedett a vonzereje, s éjjelenként ott lehetett látni mindazokat, akik az nap Fejérvölgyön éjjelestek. A helyiségek kényelme, kényelmes fekvése s fényes berendezése okosták ezt azonkívül, hogy a szálloda lévén sok idegen fordult meg ott és a mindennapos alakok között így tűnt föl egy-egy régi ismerős, országosan ismert alak, valamelyes híres vidéki szépség, egyedül vagy társaságban, de mindnyájan a szerencsés kávéház érdekességét biztosították.

A nagy alapzatu, világos diófából készült kasszánál, a mely jobbról és balról csak úgy görnyedt a sok kirakatba való italosüveg csoporttól, ült a szép Kamilla, ki feltétlen kedvence volt a kávéház vendégei közül öregnek, ifjunak, garçonnak, vagy olyanoknak, kit asszony várt odahaza. A leány valóban szép volt s valahogyan még as a különösége is meg volt, hogy bár első tekintetre ingerlő, mégis szolid szépségnek tűnt föl, a mi az ilyen teremteseknél nagy ternót szokott képviselni. És valóban a látezat is olyan volt, hogy Kamilláért mindenki eseng és ő hideg mindenki-vel szemben. De azért egy kedélyes piktor úgy rajzolta őt le a kávéház egyik márványasztalára, mint a kávéházi kasszirnők ös-typusát. A jól talált alak baloldalára egy nagy szív volt rajzolva, mely a közepén elnyel egy amolyan parasztosabb ser-tőskereskedőknél látható óriási bugyellárist . . . A leány lába előtt egy ábrándos fiatal ember eped s hihetőleg bolondul szerelmes szavakat mondogat, míg a kasszirnő a fiatal ember kezét fogva ugyan, messze tekint a kávéház tulsó oldalára, alkalmasint az óriási bugyelláris tulajdonosa után . . .

— Ez a kasszirnők kitünő legendája! — kiáltott föl Fegyvernek, mikor a rajzot először látta és ajánlotta a piktornak, hogy a vázlatból csináljon nagy képet és pályáson vele bizonyosra a nagydíjra . . .

A kávéházban az nap este, — melynek délutánján az „Arany Füző”-ben a Fegyvernek elbeszélésének a végén Adél el-ájult, — nagy élénkség zsbongott. A véletlen újra jó tréfát csinált és a város legismertebb, legkedélyesebb alakjait hozta össze a különböző asztaloknál, melyek el-voltak borítva a kávéházak pezsgőjével . . . a különböző líkőrökkel telt poharakkal.

Egyik asztalnál Fegyvernek ült egy igen urias külséjű emberrel, s míg a körülöttük zajgó vendégek élénksége szinte alig ismert határt, addig ők ketten igen komoly dolgokról beszélhettek, mert Kamilla már a második kocská cukrot dobta a Fegyvernekék theás-csészei közé, a nélkül, hogy as utóbbi ast észrevette volna.

— Most vagyok először Fejérvölgyön — folytatta régebben elkezdett beszédét as ismeretlen, — és nagyon örvendek, hogy a véletlen as ön körébe hozott! Apropos!

Az az, hogy bocsánat! Én a szerkesztő urat ismerve, be sem mutattam magam. Korondi János erdélyi birtokos vagyok. Amolyan félig világlátott ember, mert onnan az isten háta mögöl nagyon bajos az embernek rászánni magát egy kis exkurzióra. Hanem most, nagyon komoly ügy mozga-tott ki az odumból. — Ugy-e kérem, ismeri Dengelegi urat?

— Mindenesetre! — felelt némi kíváncsisággal Fegyvernek.

— Nem lenne kegyes megmondani, hol található meg őt a legrövidebb idő alatt? Valami sürgős családi ügy . . .

— Éppen kapóra fog jönni! — szól élénken Fegyvernek, — a társaságát már itt látom s a másik csoport már nem sokáig keshetik. Zajos születésnapot ült a fiatal Bontó Nusi a szálloda éttermében. Az a szőke fiatal ember, a ki olyan élénken hadonáz a kezeivel . . . tetszik látni? . . . A ki pedig mellette ül, az a papája . . . Valóságos Dunanan és Patroklus. — Itt lesz Dengelegi is pár perc múlva!

— Köszönöm, — viszonzá a figyelmesen hallgató ember, — de, ha szabad, még egy kérdést!

Kérem, tessék! — Ön nagyon kegyes, — bókolt as, majd nagy kíváncsisággal kérdé:

— Nincsen itt a városban, jelenleg egy erdélyi rendőrkapitány?

— De igen! Dersei, Dorosról!

— Igen, igen! — szolt mohón a kérdésősködő idegen, — nagyon helyes! Őt keresem! Ugy tudom, hogy haza indul; a mi fajtánkban pedig meg van as a szokás, hogy uton valóságos testvérekké leszünk. Pompás volna vele együtt hazautasni!

Ebben a pillanatban lépett be a kávéház főajtáján Dengelegi, valóságos környezetől kísérve, és zajosan üdvözölve a Nusiék társaságát, közéjük ült le.

A Fegyvernek erdélyi ismerőse hirtelen hátratekintett a székével egy irányban, hol egy asztalnál elhúzódva egyedül ült Dersei a kapitány. Hirtelen jelentőségteljes tekintetet váltottak, mire az erdélyi ur fölkelte ültéből.

— Ez Dengelegi, aki most ült le, — figyelmeztette őt gyanutlanul Fegyvernek.

— Ez a magas szőke?

— Igen!

— Köszönöm, — és ezzel az erdélyi ur a Nusiék asztalához ment, Dengelegi előtt megállott, hozzáhajolt és félrehívta.

— Alig vonultak egy pár lépésnyire a kávéház közepére, mindjárt az első szavak után, Dengelegi élénken tiltakozott valami ellen a mit az erdélyi ur erősen állított. Majd egy rövid, heves kérdés következett a Dengelegi részéről, mire a másik oldal-szebébe nyult és egy iratot mutatott elő. Erre Dengelegi halálsápadtá válva, röviden köszönt a társaságnak, követte az erdélyi urat, és ketten elhagyták a kávéházat.

Fegyvernek észrevette a szintén távozó Dersei kapitányt. Hozzá sietett.

— Látta?

— Igen. De hát mi történt?

— Dengelegit elfogták!

— Lehetően! És való?

— Nagyon is as.

— És as az ur a kivel elment?

— Egy fővárosi detektív az államrend-őrségtől. Én sürgönyöztem érte!

— Gratulálok, kapitány ur!

(Folytatása következik.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 május 1-től.

Menetrend a Nagykikinda—necskerek vasútvonalon

		3512	3514	3502
		v. v.	v. v.	sz. v.
		I. III. o.		
Nagy-Kikinda—Nagy-Becskerek.				
	Budapest ind.	6.30	8.25	2.30
	Temesvár "	9.50	11.30	4.00
Nagy-Kikinda	"	3.05	4.05	7.20
Karlova	"	4.09	4.46	8.04
Beodra	"	4.23	4.57	8.18
Török-Becse—Aracs	"	5.36	5.36	9.02
Kumán	"	6.06	5.56	9.22
Melencze	"	6.40	6.5	9.42
Ellemér	"	7.09	6.34	10.21
Nagy-Becskerek	érk.	7.33	6.51	10.11

		3501	3511	3513
		sz. v.	v. v.	v. v.
		I. III. o.		
Nagy-Becskerek—Nagy-Kikinda.				
	ind.	5.30	12.00	7.20
Ellemér	"	6.08	12.21	7.44
Melencze	"	6.30	12.51	8.16
Kumán	"	6.46	1.11	8.37
Török-Becse—Aracs	"	7.14	1.40	9.19
Beodra	"	7.45	2.20	10.01
Karlova	"	7.56	2.42	10.12
Nagy-Kikinda	érk.	8.36	3.30	11.12
	Temesvár "	—	5.20	4.24
	Budapest "	1.20	—	8.16

Menetrend a Torontáli helyi érdekű vasutak vonalain

		364*	3602	3612
		v. v.	sz. v.	v. v.
		I. III. o.		
Versecz—Nagy-Becskerek.				
	Temesvár ind.	—	12.00	—
Versecz	"	5.50	2.20	—
Versecz-Rét	"	5.57	2.25	—
*Temes-Paulis	"	6.03	2.32	—
Bethlen-Tanya	"	6.11	2.48	—
*Szivattyutelep	"	6.22	2.55	—
*London-Tanya	"	6.29	3.04	—
Nagy-Margita	"	6.37	3.13	—
Zichyfalva	"	6.49	3.25	—
Györgyháza	"	7.01	3.40	—
Szécsénfalva	"	7.16	3.57	—
Ó-Lécz	"	7.24	4.07	—
Kanak	"	7.33	4.19	—
Bóka	"	7.49	4.38	—
Szécsány	érk.	8.00	4.52	—
Párdány l. alul.				
Szécsány	ind.	4.01	8.10	5.07
Szárcsa	"	4.27	8.24	5.24
*Lajosmajor	"	4.41	8.37	5.37
Pusztá-Kenderes	"	4.56	8.43	5.46
Lázárföld	"	5.01	8.51	5.57
Nagy-Becskerek-Bégapart	"	5.32	9.15	6.21
Nagy-Becskerek	érk.	—	—	6.32

		3601	3611
		sz. v.	v. v.
		1., 2., 3. o.	
Nagy-Becskerek—Versecz.			
Nagy-Becskerek	ind.	8.15	—
Nagy-Becskerek-Bégapart	"	8.22	5.25
Lázárföld	"	8.50	5.58
Pusztá-Kenderes	"	8.56	6.06
*Lajosmajor	"	9.2	6.14
Szárcsa	"	9.16	6.30
Szécsány	érk.	9.29	6.45
Szécsány	ind.	9.44	7.00
Bóka	"	9.57	7.15
Kanak	"	10.14	7.35
Ó-Lécz	"	10.23	7.46
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	"	10.32	7.58
Györgyháza	"	10.42	8.10
Zichyfalva	"	10.54	8.27
Nagy-Margita	"	11.09	8.45
*London-Tanya	"	11.18	8.52
*Szivattyutelep	"	11.26	9.01
Bethlen-Tanya	"	11.39	9.15
*Temes-Paulis	"	11.47	9.25
Versecz-Rét	"	11.55	9.32
Versecz	érk.	11.59	9.37
	Temesvár "	3.16	—

		3702	3712
		v. v.	v. v.
		II. III. o.	
Szécsány—Párdány.			
Szécsány	ind.	9.34	7.05
Módos	"	9.56	7.32
*Fény	"	10.07	7.41
Párdány	érk.	10.18	7.56

		3713	3711
		v. v.	v. v.
		II. III. o.	
Párdány—Szécsány.			
Párdány	ind.	7.00	3.30
*Fény	"	7.15	4.03
Módos	"	7.27	4.18
Szécsány	érk.	7.50	4.41

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhuzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

3530. kig. szám 1892.

(417—3.2)

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye bánlaki járásba kebelezett Bánlak, Tolvádia, Dolác, Offszenicza, Szóka és Partos községekből alakult bánlaki körorvosi állomás elhalálozás folytán üresedésbe jött, arra ezennel pályázat nyitattik. Felhivatnak a pályázni kívánók, miszerint az 1883. évi I. tcz. 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket alólirott főszolgabíróhoz folyó évi október hó 14-ig annál is inkább adják be, mert később érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Ezen állomás jövedelmezése a következő:

1. Évi készpénzfizetés 800 frt.
2. Látogatási díj nappal 40 kr., éjjel 60 kr.

A választás folyó évi október hó 15 én délelőtti 10 órakor fog Bánlakon megejtetni.

Bánlak, 1892. évi augusztus hó 31-én.

Botka Béla,
főbíró.

Versenyárgyalási hirdetés.

A torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal területén lévő szeged—temesvár—szászsebesi, kiszombor—aradi és versecz—pancsovai állami közutakon 1893., 1894., 1895., 1896., 1897. és 1898. években eszkozlendő kavicsszállítás biztosítása végett a folyó 1892. évi október hó 3-an a kereskedelemügyi m. kir. ministerium és a fentnevezett államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. ministerium segédhivatalainak igazgatójához, vagy a fentemlített államépítészeti hivatalhoz czimezve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap d. e. 10 órájáig nyujtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékán a czimzésen feltű világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és azon állami közut neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendő meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi minister ur ő nagyméltósága által elfogadott, s az államépítészeti hivatalnál kitett kőmintától eltérő kőanyagot kívánna szállítani, ennek saját pecsétjével ellátott két

mintáját ajánlatához mellékelni, s egyuttal a felosztási kimutatás 7. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árnak a kereskedelemügyi minister ő nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett mintával azonos vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Az államépítészeti hivatal területén átvonuló minden egyes állami közuti vonalra külön ajánlat nyujtandó be.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5 százalékát kell kitenne.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni. (418—1.1)

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt kereskedelemügyi minister ur ő nagyméltósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1892. évi szeptember 1-én.

Torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Birka eladás.

Özvegy Bobor Roza tótaradáci pusztáján van cirka 600 drb finom szőrű anyabirka.

Kósok 200 drb ürü és 500 drb idei bárány eladó.

(410—3.3)

H i r d e t é s e k

felvételnek

e lap kiadóhivatalában

Uri-utcza 276-4. szám alatt.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.